

Számítógépes oldalaink

Tudománytörténeti CD-ROM-ok az oktatás szolgálatában

A Kossuth-díjas *Millner Tivadar* akadémikus munkásságát bemutató művével az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár immár negyedik tudománytörténeti alkotásával jelentkezik. A *Magyar tudomány és technika nagyjai* című sorozat májusban megjelent új tagja az izzólámpák spiráljához alkalmas volfrám előállítását kutatójának életművét ismerteti. A CD eredeti terjedelmében közreadja a neves vegyészmérnök és anyagtudós írásai többségét, ismerteti szabadalmait, de bemutatja a volfrámkutatás történetén keresztül a találmányt meghatározó tudományágak – a fizika, a kémia és a metallurgia – kölcsönhatását és szemléletváltozásait is.

E tudománytörténeti CD-ROM-ok sorát Marx György *The Voice of the Martians* című könyvének elektronikus változata nyitotta meg, amely annak a húsz magyar szakembernek a tevékenységét ismerteti részletesen, akik meghatározó szerepet játszottak az atomenergia-felhasználás megteremtésében, a számítógép megalkotásában, a modern repülés kifejlesztésében.

A *Magyarok a világ tudományos és műszaki haladásáért* című mű 83 olyan magyar és magyar származású tudós, mérnök és feltaláló – közöttük természetesen valamennyi Nobel-díjasunk – életművét mutatja be, aki az egyetemes tudománytörténetben is számon tartott értéket hozott létre. A holográfia atyjaként közismert *Gábor Dénes* munkásságát méltató alkotás az 1971. évi Nobel-díjjal kitüntetett tudós és feltaláló születésének századik évfordulójára állít méltó emléket az információelmélet, az elektronoptika, a plazmafizika, illetve a társadalmi-gazdasági innováció-kutatás terén kiemelkedőt alkotott hazánkfiáról.

E tudománytörténeti CD-ROM-ok rendkívül gazdag ismeretanyagukkal, a multimédia-technika adta lehetőségek kihasználásával, a hangzó-

anyagok, álló- és mozgóképi illusztrációk változatos alkalmazásával igen értékes tudásanyagot képviselnek, és kedvező áruk miatt elérhetők valamennyi alap- és középfokú tanintézmény számára.

Árkos Iván

Két biográfiai index adatbázis formájában: A Magyar Életrajzi Kalauz és a Magyar Életrajzi Index

Amikor az ember elemzést készít valamilyen tájékoztató eszközről, nem igazán tudhatja, hogyan fogadják azt az érintettek. Az OMIKK Műszaki cikkek a magyar időszaki kiadványokban című bibliográfiájáról és a FSZEK irodalmi adatbázisáról írva az volt a félelmem, hátha az adott intézményekbe sem tudok bejutni többé. A gyakorlatban szerencsére nem fenyegetett ez a veszély, legalábbis ilyen okból, s remélem, most sem fog.

Két alkalommal hívta fel a figyelmet a Petőfi Irodalmi Múzeum adatbázisaira Nagy Csaba a Katalist levelezőlistán. Előbb március 29-én a Magyar Életrajzi Indexre, az abban szereplő mintegy 77 ezer személyre. Május 3-án már 86 ezer tételről számolt be, ekkor mellette két másik adatbázist említett, a Díjak és díjazottak 1945 után és a Kortárs magyar írók bibliográfiája című vállalkozásokat. Érdeklődésemet a Magyar Életrajzi Index keltette fel leginkább, mert régóta szimpátiával figyelem egy másik hasonló vállalkozás, a Magyar Életrajzi Kalauz próbálkozásait, látom azt, milyen nehezen jut támogatáshoz. Erről az adatbázisról már több közlemény, híradás jelent meg (például Németh Tibor: Egy nagy vállalkozás háttéréről = Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 24. évf. 1994. 1. sz. 22–25. p., Németh Tibor: Magánvállalkozás és közszolgálat: Magyar Életrajzi Kalauz = Könyvtári Levelező/lap, 7. évf. 1995. 12. sz. 39–41. p.), sor került néhány bemutatóra, mintegy egy évvel ezelőtt